

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1284/2017
27.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Жарко Вујовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Дирекција за имовинско правне послове – Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж број 3176/16 од 08.02.2017. године, у седници већа одржаној дана 27.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж број 3176/16 од 08.02.2017. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П број 3796/12 од 24.10.2014. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу, на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде за временски период од 12.10.2006. године до 31.08.2014. године, исплати укупан износ од 1.015.530,04 динара, са законском затезном каматом почев од 02.09.2014. године, па до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу плаћа месечну ренту почев од 01.09.2014. године, па убудуће, док за то постоје законски услови у висини од 13.964,60 динара до 05-ог у месецу за претходни месец, а уколико не изврши исплату у поменутом року обавезује се да плаћа законску затезну камату на тај износ почев од 05-ог у месецу за претходни месец до исплате сваке рате појединачно, а да све доспеле рате исплати одједном, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 271.528,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж број 3176/16 од 08.02.2017. године, укинута је пресуда Основног суда у Врању П број 3796/12 од 24.10.2014. године и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде за временски период почев од 12.10.2006. године до 31.08.2014. године, исплати укупан износ од 507.765,02 динара, са законском затезном каматом почев од 02.09.2014. године, па до коначне исплате, у року од

15 дана по пријему пресуде, док се преко досуђеног, а до траженог износа од 1.015.530,04 динара, то јест за износ од још 507.765,02 динара са припадајућом законском затезном каматом, тужбени захтев тужиоца одбија као неоснован. Надаље, обавезана је тужена да тужиоцу плаћа месечну ренту почев од 01.09.2014. године, па убудуће, док за то постоје законски услови у износу од 6.982,30 динара, до 05-ог у месецу за претходни месец, а уколико не изврши исплату у поменутом року, обавезује се да плаћа законску затезну камату на тај износ почев од 05-ог у месецу за претходни месец до исплате сваке рате појединачно, а да све доспеле рате исплати одједном, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, док се тужбени захтев тужиоца преко досуђеног износа ренте па до траженог износа ренте од 13.964,60 динара, почев од 01.09.2014. године па у будуће док за то постоје законски услови, одбија као неоснован. Обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 256.028,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаби парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14) па је нашао да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или погрешне примене Закона о парничном поступку, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП.

Према образложењу пресуде првостепеног суда, након спроведеног доказног поступка, утврђено је да је тужилац током служења војног рока учествовао у ратним дејствима 1999. године, при чему је код тужиоца због преживљених ратних страха дошло до обољења – посттрауматског стресног синдрома. Обољење шизофренија параноидног типа код тужиоца се јавља 2002. године, када долази до расцепа личности и тешког ремећења његове емоционално интелектуалне сфере. Пре ступања на одслужење војног рока, тужилац је био радно способан, радио је у компанији ББ у ... од 1997. године до 2005. године, када му је отказан уговор о раду као технолошком вишку. Решењем Републичког фонда ПИО број ... од ... 2008. године, утврђен је потпуни губитак радне способности тужиоца као последица болести и утврђено му је право на инвалидску пензију почев од 12.10.2006. године. Према налазу и мишљењу судског вештака неуропсихијатра, претходно постојећи посттрауматски стресни поремећај код тужиоца, који је био у директној узрочно-последичној вези са боравком на ратишту, могао је бити значајан доприносиоћи фактор у настанку шизофреније, али не и њен узрок, јер је узрок настанка те болести још увек непознат. Психичка трпљења која је тужилац имао током боравка на ратишту и касније трпење душевних болова, услед постојања посттрауматског стресног синдрома, могли су бити окидач и потенцијални покретач психичких промена које су касније резултирале развоју душевног обољења шизофреније. Према налазу вештака економско-финансијске струке, висина изгубљене зараде тужиоца за период од 12.10.2006. године до 31.08.2014. године износи 1.015.530,04 динара, а

просечна месечна изгубљена зарада тужиоца за једногодишњи период септембар 2013. године – август 2014. године је 13.964,60 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца у целости, а све применом одредби чланова 188., 195., 154., 172., 173. и 174. Закона о облигационим односима.

Становиште првостепеног суда у погледу настанка штете код тужиоца и узрочно последичне везе исте са боравком тужиоца на ратишту, те одговорности тужене за оваку претрпљену штету, у целости је прихватио и другостепени суд у својој одлуци, с тим што по становишту другостепеног суда боравак тужиоца на ратишту није једини и искључиви узрок настанка обољења шизофреније, чији узрок иначе још увек није познат, али је услед садејства са осталим факторима настанка шизофреног процеса које је вештак медицинске струке навео у налазу и мишљењу, представља значајан допринос настанку обољења. Сходно томе, боравак тужиоца на ратишту је, по оцени другостепеног суда, допринео настанку обољења шизофреније параноидног типа код тужиоца са уделом од 50%, у ком смислу је другостепени суд обавезао тужену да тужиоцу накнади материјалну штету и исплаћује ренту у висини која одговара половини износа које је потраживао тужилац.

Неосновано се ревизијским наводима тужене указује на то да је потраживање тужиоца застарело.

Наиме, у конкретном случају, тужилац потражује накнаду материјалне штете због изгубљене зараде почев од 12.10.2006. године, када је остварио право на инвалидску пензију због потпуног губитка радне способности, која је настала као последица болести, а која болест је делимично у узрочној вези са његовим боравком на ратишту. Сходно томе, управо је 12.10.2006. године, моменат када је штета за тужиоца настала и када је за исту сазнао, па како је тужбу у овој правној ствари тужилац поднео 11.10.2007. године, то је очигледно да није протекао ни субјективни ни објективни рок из одредбе члана 376. Закона о облигационим односима, која се има применити у овом конкретном случају. Надаље, у погледу позивања тужене на пресуду Врховног касационог суда Рев број 1241/12 од 08.04.2013. године, овај суд указује на то да је наведена пресуда донета по тужби за накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због умањења опште животне активности услед обољења посттрауматског стресног поремећаја, што значи да се не ради о истој чињеничној и правној ситуацији која постоји у овом спору.

Имајући све изнето у виду, одлучено је као у изреци применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку.

Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић